

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1124/2016
09.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца малолетног АА из ... чији су законски заступници родитељи ББ и ВВ, обоје из ... и малолетног ГГ из ..., чији је старалац баба ДД из ..., чији је пуномоћник Драган Пантић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије-Војска Србије, коју заступа Дирекција за имовинскоправне послове у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж бр. 2960/14 од 16.12.2015.године, у седници већа одржаној дана 09.11.2016.године, донео је

ПРЕСУДУ

1.ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж бр. 2960/14 од 16.12.2015.године у односу на тужиоца малолетног АА из

2.ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж бр. 2960/14 од 16.12.2015.године у односу на тужиоца малолетног ГГ из

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 12/14 од 27.05.2014.године, у ставу првом изреке обавезана је тужена да тужиоцу малолетном АА из ... на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од 1.800.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 1.800.000,00 динара, на име душевних болова због наружености износ од 1.800.000,00 динара и на име накнаде нематеријалне штете због смањене животне активности износ од 2.600.000,00 динара, односно укупно 8.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2014.године као дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев истог тужиоца за законску затезну камату на досуђени износ за период од 21.02.2012.године до 27.05.2014.године. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу малолетном ГГ из ... на име накнаде нематеријалне штете исплати за претрпљене болове износ од 160.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 160.000,00 динара, односно укупно 320.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2014.године па до

коначне исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев истог тужиоца за законску затезну камату на досуђени износ за период од 21.02.2012.године до 27.05.2014.године. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиоцима исплати износ од 75.188,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж бр. 2960/14 од 16.12.2015.године, у ставу првом изреке преиначена је првостепена пресуда Вишег суда у Пожаревцу у ставовима првом и петом изреке, тако што је тачком 1. обавезана тужена да тужиоцу малолетном АА из ... на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од 1.200.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 1.050.000,00 динара, за душевни бол због наружености износ од 1.300.000,00 динара и на име накнаде нематеријалне штете због умањење животне активности износ од 2.600.000,00 динара, односно укупно 6.150.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2014.године па до исплате. Тачком 2. истог става одбијен је тужбени захтев истог тужиоца за накнаду нематеријалне штете од још 600.000,00 динара за претрпљене физичке болове, од још 750.000,00 динара за претрпљени страх, и од још 500.000,00 динара за наруженост са каматом почев од 27.05.2014.године па до исплате. Ставом другим изреке другостепене пресуде обавезана је тужена да тужиоцу малолетном ГГ из ... на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од 120.000,00 динара, на име накнаде штете за претрпљени страх износ од 110.000,00 динара, односно укупно износ од 240.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2014.године па до исплате, а одбијен је део тужбеног захтева за више тражени износ накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове за износ од 40.000,00 динара и за претрпљени страх за износ од 40.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.05.2014.године па до исплате. Ставом трећим изреке који је исправљен решењем истог суда Гж бр. 2960/14 од 05.04.2016.године обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у укупном износу од 423.885,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије применом члана 403. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ 72//11) и члана 23. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ 55/14) и одлучио да ревизија тужене којом се побија другостепена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу у односу на тужиоца малолетног ГГ није дозвољена.

Новелираном одредбом члана 403. став 3. ЗПП, који се у конкретном случају примењује прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора пресуде која се ревизијом побија не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Предлог за покушај поравнања малолетног тужиоца ГГ поднет је 28.05.2007.године и у истом је опредељен износ од 600.000,00 динара на име

накнаде нематеријалне штете и назначено да ће се предлог сматрати тужбом ако предлагач не прихвати поравнање. Поднеском од 01.06.2009.године тужбени захтев је повећан на износ од 610.000,00 динара, а затим је поднеском од 08.11.2011.године смањен на 400.000,00 динара нематеријалне штете и 10.000,00 динара материјалне штете. Вредност предмета спора правноснажне другостепене пресуде у односу на овог тужиоца која се ревизијом побија је износ од 240.000,00 динара, што је очигледно испод законом прописаног ревизијског цензуса. Како су тужиоци формални супарничари, дозвољеност ревизије се цени у односу на сваког тужиоца појединачно. Такође иако другостепена пресуда формално преиначује првостепену пресуду у ставовима првом и петом изреке, ради се о томе да је суштински делимично потврђена првостепена пресуда, а делимично преиначена одбијањем дела тужбеног захтева што је у корист тужене, те нису испуњени услови за дозвољеност ревизије применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 413. ЗПП ревизију тужене против другостепене пресуде у односу на тужиоца малолетног ГГ из ... одбацио као недозвољену.

Испитујући побијану пресуду у делу којим је правноснажно усвојен тужбени захтев у односу на тужиоца малолетног АА у коме делу је ревизија тужиоца дозвољена према ревизијском цензусу, јер је вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде 6.150.000,00 динара, Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП и одлучио да ревизија тужене није основана.

Другостепена пресуда у побијаном делу није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неоснован је ревизијски навод да је побијана пресуда захваћена битном повредом из члана 361. став 1. у вези са чланом 372. став 2. ЗПП која је учињена пред другостепеним судом, јер је другостепени суд одлучујући о жалби тужене делимично исту усвојио, а делимично одбио и за своје одлучивање дао разлоге, као и разлоге за не прихватање жалбених навода.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 10.04.2007.године на војном полигону ... близу села ... дошло је до експлозије у којој су повређени малолетни тужиоци који су са групом дечака на војном полигону скупљали металне делове заостале после гађања, као секундарне сировине. До експлозије је дошло када је малолетни тужилац АА убацивањем металних делова у пластични канистер активирао пронађени упаљач од тромблонске мине или аутоматског бацача граната, који се управљачи активирају на додир, на потрес или на трење. Такође је утврђено да је последње гађање на полигону било 03.04.2007.године, да се о свакој војној вежби води евиденција, те да је обавеза да се муниција која не експлодира у току вежбе уништава. Полигон на коме се изводи гађање није ограђен нити је био обезбеђен, нити је након извршене акције гађања извршено чишћење полигона, нити на било који други начин онемогућен приступ трећим лицима.

Услед наведене експлозије тужилац малолетни АА остао је без стопала, без палца на руци, а задобио је и повреду рамена. У моменту повређивања био је ученик ... разреда основне школе. Вештачењем је утврђено да су повреде које је малолетни тужилац АА претрпео у моменту незгоде биле опасне по живот. Трпео је физичке болове јаког интензитета у трајању од 120 дана, због претрпљене три операције, почетка рехабилитације, хода на штакама и ношења протезе када је долазило до преклапања болова јаког и средњег интензитета. Болови средњег интензитета трајали су 180 дана после интервенција, а по престанку болова јаког интензитета и приликом предузимања медицинских радњи превијања, ради скидања шавова итд. који су после тога прерасли у болове слабог интензитета у трајању од 1 године, које и данас трпи. Код именованог тужиоца постоји тешка наруженост од 85% због недостатка обе потколенице и палца на десној руци, те више ожиљака на рамену, руци и ногама. Због наведених повреда код тужиоца је општа животна активност умањена за 90% јер није способан да обавља радње које захтевају покретљивост, прецизност покрета, као и обављање других радњи које омогућавају егзистенцију због чега има инвалидност од 100% трајно. Услед повређивања трпео је страх јаког интензитета четири месеца, због тежине повреде и осећаја угрожености живота и тела, затим страх средњег интензитета 8 месеци везано за период рехабилитације, учења хода са протезама и осећаја страха од исхода повређивања и даљих интервенција, а страх слабог интензитета трпи повремено и данас.

Код овако утврђених чињеница, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за накнаду штете по траженим основима, умањивши припадајућу накнаду за 20% колико је проценио допринос тужилаца настанку штете односно пропусту родитеља да врше надзор над малолетним тужиоцем АА.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду умањивши досуђене износе тужиоцу по свим основима осим нематеријалне штете због умањене опште животна активности, јер је проценио да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 200. ЗОО. Такође је погрешним оценио урачунавање доприноса настанку штете малолетног тужиоца по основу доприноса родитеља да врше дужни надзор над малолетним лицем, јер се настала штета у складу са одредбом члана 192. ЗОО не може по том основу умањивати, будући не представља допринос самог малолетног тужиоца, а тужена није оборила претпоставку из члана 160. став 2. ЗОО, да је тужилац као малолетник био способан за расуђивање, те да се може утврђивати његов допринос настанку штете. Одговорност тужене за насталу штету тужиоцу заснива на одредби члана 173. до 177. ЗОО у вези са чланом 27. Закона о Војсци Србије и истовремено указујући и на пропуст Војске Србије да обезбеди и очисти полигон на којем је вршено бојево гађање, за које пропусте одговорност сноси Република Србија услед незаконитог и неправилног рада својих органа.

Правилно је другостепени суд применио материјалноправну одредбу члана 200. став 1. ЗОО када је тужиоцу малолетном АА по основу претрпљених физичких болова и страха, душевних болова због наружености и умањења животне активности досудио накнаду у износима за које је правноснажно усвојен тужбени захтев, водећи рачуна да наведени износи представљају сатисфакцију тужиоца за трпљења услед повређивања у предметном догађају који износи су одмерени имајући у виду дужину и интензитет трајања болова и страха, као и

степен наружености и умањења животне активности малолетног тужиоца. Имајући у виду повређено добро и циљ коме служи накнада нематеријалне штете, те да се ради о малолетном тужиоцу, детету са тешким доживотним последицама повређивања, Врховни касациони суд неоснованим оцењује ревизијски навод туженог да се досуђеним износима погодује тежњама законског заступника малолетног тужиоца за комерцијализацијом повређеног добра.

Без утицаја је и навод тужене да у побијаној пресуди није разграничено да ли је тужена одговорна по принципу објективне одговорности у смислу члана 173. до 177. ЗОО или одговара у складу са одредбом члана 170. и 172. ЗОО, јер се суд позива и на одредбу члана 28. Закона о војсци Србије, која подразумева одговорност војске за насталу штету незаконитом радом војске. Суштина објективне одговорности по основу опасне ствари или опасне делатности прописана чланом 173. до 177. ЗОО није у томе да се одговара без кривице, већ се одговара независно од кривице, при чему кривица за штету најчешће и постоји, али је заснивање одговорности по овим основима олакшање оштећеном да своје право на накнаду не мора доказивати кривицом починиоца већ обавезом починиоца штете, да сноси ризик штете, независно од кривице, јер ко створи извор опасности штете мора за штету насталу од тог извора и да одговара. У конкретном случају одговорност тужене заснована је на одговорности за штету од опасне ствари и опасне делатности, јер је штета настала услед експлозије упаљача заосталог од гађања на војном полигону где се врши бојево гађање, који представља опасно место на коме се налазе остаци од бојевог гађања који нису скупљени после извршеног гађања, нити је полигон био обезбеђен, те није искључена ни одговорност тужене по основу незаконитог и неправилног рада њеног органа, војске, који се огледа у пропусту да се након гађања рашчисти полигон и уклоне неексплодирани експлозивне направе.

Обзиром да је решењем о исправци, Апелационог суда у Крагујевцу Гж бр. 2960/14 од 05.04.2016.године исправљена одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке другостепене пресуде, тако што је износ од 423.885,00 динара није износ досуђених трошкова сваком тужиоцу појединачно већ је то укупан износ трошкова који се досуђује тужиоцима, беспредметан је ревизијски навод којим се оспорава у том смислу одлука о трошковима поступка.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одбио ревизију тужене као неосновану и одлучио као у ставу првом изреке ревизијске пресуде.

**Председник већа-судија,
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић